

1 oktober 2018

2-jaarlijks R92 Congres:

Maatschappelijk Herstel is (g)een Kunst?!

Stichting Rehabilitatie '92 (R92) houdt zich bezig met bij- en nascholing van werkers in de zorg en in het sociale domein. Onze methodiek is de Individuele Rehabilitatie Benadering (IRB), een evidence based methode. We richten ons op de begeleiding van kwetsbare burgers, zoals jongeren en volwassenen met psychische en verslavingsproblemen en/of een verstandelijke beperking.

Kort gezegd houden we ons bezig met het helpen realiseren van wensen en kansen van deze mensen. We richten ons op hun maatschappelijk herstel op alle levensgebieden, zoals wonen, werken, leren, sociale contacten en financiën. Al 25 jaar probeert R92 zorg en welzijn van binnenuit te inspireren om zich met deze thema's bezig te houden.

Nog steeds is het zo, ook al werkt de landelijke en lokale overheid nu voortvarend de goede kant op, dat echt bezig zijn met en het behalen van resultaten in het ondersteunen van participatie in de praktijk tegenvalt. Betrokken burgers met een beperking rapporteren nog steeds een grote achterstand op de terreinen financiën, arbeid, opleiding, sociale contacten, activiteiten etc.

Op 1 oktober 2018 organiseert R92 haar 2-jaarlijks Congres, dit keer met de titel:

Maatschappelijk Herstel is (g)een Kunst?!

Maatschappelijke participatie wordt bevorderd en bemoeilijkt door een complex van factoren. De overheid gaat in toenemende mate uit van zelfbewuste, competente burgers die hun leven in eigen hand hebben/nemen en zelf keuzes maken. We zijn daar echter nog niet. Het bevorderen van maatschappelijk herstel vraagt om een integrale aanpak in samenhang.

Individuele kwetsbaarheid van burgers kan gevolgen hebben voor succes en tevredenheid op de terreinen werk, opleiding, sociale contacten, vrije tijd, wonen en financiën. Deze terreinen hebben een grote onderlinge samenhang.

Tijdens dit congres willen we een viertal thema's expliciet aan de orde stellen in beschouwende zin in het plenaire gedeelte. De workshops borduren voort op deze vier thema's, tevens is een deelsessie geheel gewijd aan rehabilitatie Onderzoek.

De sprekers op deze dag zijn:

Jeroen Kloet

Psychiater, en zelf kampend met een psychische kwetsbaarheid

Het belang van verbinding tussen hulpverlener en cliënt en hoe zelfonthulling daarin een rol kan spelen.

De verbinding tussen hulpverlener en cliënt is van enorm belang. Zelfonthulling kan hierbij een rol spelen. Bewustwording van stigma en zelfstigma is essentieel voor cliënten maar óók voor hulpverleners. Binnen die bewustwording ligt ruimte voor verbinding met elkaar en het samen zoeken naar een weg naar herstel.

Lara de Brito

Wethouder Gemeente Wageningen

Maatschappelijk herstel en de rol van de gemeente; Eigen regie in de praktijk

Een betrokken samenleving waarin mensen naar elkaar omkijken en waarin ze optimaal worden ondersteund om invulling te geven aan eigen regie, dat is het ideaal. Een mooi streven, maar wat kan de gemeente in de praktijk doen om het herstel van haar inwoners zo goed mogelijk te (onder)steunen? Hoe zorgen we ervoor dat niet alleen het vrugende individu maar ook de omgeving, de buurt, helpt bij herstel? Lara de Brito beantwoordt deze vragen op basis van haar ervaring en verantwoordelijkheid als wethouder van de stad Wageningen. In haar lezing staat ze stil bij de belangrijke rol van de overheid daarbij en de betekenis van onder meer intentie, context en democratisering daarbij.

Nadja Jungmann

Lector Schulden en Incasso aan de Hogeschool Utrecht

De fnuikende werking van aanhoudende geldstress

Wie langdurig moet rondkomen van een laag inkomen of (grote) schulden heeft ervaart vaak geldstress. Als die stress te lang aanhoudt trekt het vaak een wissel op het dagelijks functioneren. In deze lezing wordt op basis van actuele wetenschappelijke inzichten toegelicht hoe aanhoudende (geld)stress doorwerkt in ons dagelijks functioneren en wat dat vraagt van organisaties en professionals die mensen in deze positie begeleiden.

Erik Dannenberg

Voorzitter Divosa

Een beschermd thuis: voorwaarden voor sociale inclusie van mensen in een kwetsbare positie

In deze toespraak worden enkele randvoorwaarden benadrukt voor sociale inclusie van mensen die zich in een kwetsbare positie bevinden. De belangrijkste voorwaarden zijn stabiliteit in de normale maatschappelijke context. Waar nodig wordt deze voorzien van beschermende factoren. Behandeling in een medisch model is hierop een aanvulling, geen vervanging.

Zo gezien is beschermd wonen niet vooral 'een gebouw in de stad' waar 'een doelgroep' wordt gehuisvest en begeleid op basis van een diagnostisch model, maar vooral een intensieve ambulante service in elke wijk, gericht op ondersteunen van mensen en hun naasten/omgeving in hun herstelproces en participatie.

Workshops:

Hulpverlening uit de kast

1) Als hulpverlener je eigen cliënt-ervaringen delen: kan dat wel?!

[Dr. Tom van Wel, Psycholoog bij ABC-Altrecht en docent bij R92.](#)

Hulpverleners leren tijdens hun opleiding om professionele afstand te houden. Maar als je nou eens wel met je cliënten spreekt over je eigen ervaringen als ggz-cliënt? Hoe pakt dat uit? Wat zijn de nadelen? Zijn er ook voordelen? Wat zeggen cliënten die dit hebben meegemaakt er zelf over?

In deze workshop wordt precies voorgedaan wat een cliënt tijdens een kennismakingsgesprek met een psycholoog hierover meemaakt. En ervaringen van 50 cliënten worden gepresenteerd.

2) Echt luisteren, hoe doe je dat?

[Jeroen Kloet, Psychiater, en zelf kampend met een psychische kwetsbaarheid.](#)

Een vervolg op het plenaire gedeelte.

3) Herstelondersteunende kunst

[Dr. Alie Weerman, Lector GGZ & Samenleving & Kike de Jong, Docent en onderzoeker, beiden werkzaam bij Chr. Hogeschool Windesheim.](#)

In de workshop wordt ingegaan op de rol van kunst als methode bij (onderzoek naar) herstel.

IRB & Maatschappelijke rollen

4) Begeleid leren

Sanne Slot-Stroop & Annemiek Dijkhuizen-Slagter, beiden Trainer en coach Begeleid Leren bij Cosis.

“De jeugd heeft de toekomst”, is een bekend spreekwoord. Voor jongeren met psychische problemen is het werken aan hun toekomst echter niet zo eenvoudig. Hoewel ze vaak wel op een gewone school zitten, ervaren ze allerlei hindernissen bij het behalen van een startkwalificatie. Om succesvol een opleiding te kunnen afronden heb je vaardigheden nodig; denk aan het plannen van huiswerk, het reageren op feedback van de docent en het voorbereiden op een toets. Cosis ondersteunt d.m.v. Begeleid Leren jongeren met psychische problemen bij het succesvol doorlopen en afronden van een opleiding.

5) Herstel van de ouderrol bij mensen met een psychische kwetsbaarheid

Esther van der Wijk, Verpleegkundige en medewerker ouderschapsrehabilitatie bij Lentis.

Een methodiek voor ouderschapsbegeleiding bij ouders met psychiatrische aandoeningen. Hoe kunnen mensen hun ouderrol herstellen, versterken en hernemen en hoe kun je daar als hulpverlener daar aan bijdragen.

In deze workshop een uitleg over de methodiek, de huidige stand van zaken en ontwikkelingen.

6) Welke ervaring deel jij? Inzet van ervaringsprofessionals in de GGZ

Jan Luijben, Regiomanager, Rob Hoebee, Adviseur MT & Ton Heibloem, Onderzoeker, allen werkzaam bij Reakt Noord-Holland

De inzet van ervaringsdeskundigen op basis van gelijkwaardigheid, biedt betrokkenheid, begrip en vertrouwen voor deelnemers in hun herstel.

Maar wát zijn nu de kritische succesfactoren bij de inzet van ervaringswerkers?

Ervaringsdeskundigheid: zelfstandig naamwoord, of bijvoeglijk naamwoord; samen op zoek naar de toegevoegde waarde, kansen en kritische kanttekeningen. Bij Reakt in Noord-Holland werken inmiddels meerdere collega's die aanvankelijk als deelnemer bij Reakt waren ingestroomd en nu als ervaringsprofessional een betaalde baan hebben.

7) Kennismaken met 'Het Scharnier'. Cursus voor mensen met een lege agenda; steun bij participeren

Lenneke Docter MSc, Beleidsadviseur/trainer & Drs. Ina Marten, Ervaringsdeskundige/trainer, beiden werkzaam bij Cosis.

Cosis, zorginstelling voor mensen met een psychische en verstandelijke beperking, ontwikkelt met de IRB als basis een groot aantal interventies voor mensen met een grote afstand tot participeren in allerlei maatschappelijke rollen.

Een voorbeeld van zo'n interventie is de cursus Scharnier. Met behulp van deze cursus worden deelnemers uitgedaagd om bezig te zijn met het zich oriënteren op en kiezen van een betekenisvolle activiteit. Tevens krijgen zij gestructureerd de gelegenheid om ervaring op te doen met activiteiten middels zogenoemde 'snuffelstages'. Het Scharnier kent een cursorische opzet. De cursus wordt gegeven door een ervaringsdeskundige docent en een docent van het team Educatie & Training.

8) Zorg voor Participatie+ (ZVP+): Participatie van mensen met een visuele en (zeer) ernstige verstandelijke beperking

Gineke Hanzen, Fysiotherapeut, wetenschappelijk onderzoeker, ontwikkelaar ZVP+ VISIO & Karin Topper, Projectleider en ZVP/IRB expert beiden werkzaam bij Koninklijke Visio locatie de Brink.

Wat houdt participatie in voor deze doelgroep? Hoe kan dit worden uitgewerkt in de praktijk? Kan de Individuele Rehabilitatie Benadering als methodiek worden gebruikt voor deze doelgroep? In deze workshop wordt ingegaan op deze vragen en uitgelegd wat tot nu toe uit onderzoek naar voren is gekomen. Tevens wordt uitgelegd wat ZVP+ inhoudt en wat de ervaringen zijn met de methodiek.

9) Alle tijd is vrije tijd

Mirjam Giphart, Levend kunstenaars bij Kracht van Beleving.

Is vrije tijd blijheid? We onderzoeken in vrijheid gevangenschap in vrije tijd. Niks niet onderuit zakken in deze workshop: er wordt gewerkt. Wil je in ledige luiheid ondergaan, dan moet je hier niet zijn.

10) Laten we... In Contact komen

Ursula Feijen & Şirin Ekinci, beiden Begeleider bij In contact/Met de Wijk bij MET ggz.

Maak kennis met ons In Contact traject, wat wij aanbieden bij MET ggz.

Via dit traject krijgen deelnemers de gelegenheid en doelgerichte ondersteuning, om persoonlijke wensen te realiseren op het gebied van sociale contacten. De resultaten zijn zeer succesvol!

Hoe we dat doen, ontdek je tijdens de interactieve workshop.

11) Betaald werk voor iedereen

Jan Willem Vonk, Jobcoach bij Astore IPS en docent bij R92.

Betaald werk is een wens van veel mensen met een psychische kwetsbaarheid.

Wat kun je als begeleider doen om werkgevers te motiveren en cliënten een kans te bieden op betaald werk?

In de workshop richten we ons op 9 handige acquisitie strategieën.

12) IRB in Beeld

Jacqueline Posthumus, Beleidsmedewerker bij Het Kopland en docent bij R92 & Astrid Gijsbertsen, Ervaringsdeskundige i.o. bij Het Kopland.

Hoe kun je op een simpele, cliëntgerichte manier jouw cliënt ondersteunen bij het verkennen, kiezen, verkrijgen en behouden van zijn (participatie)doel?

IRB in Beeld is een uitwerking van de Individuele Rehabilitatie Benadering (IRB) en maakt gebruik van de blokkentaal van de Yucelmethode. De cliënt bouwt zelf aan zijn doel, waardoor het eigen en overzichtelijk wordt.

Hoe dit werkt leer je in de workshop, waarin je ook zelf aan de slag gaat!

Financiële zelfredzaamheid

13) Versterken van de Financiële Zelfredzaamheid met de IRB

Lucia Olthuis, eigenaar Vialucia en docent R92.

Een op de zes Nederlanders heeft ernstige financiële problemen. Financiële problemen staan zelden op zich, zij belemmeren de participatie(mogelijkheden) van mensen. De kosten van bewindvoering zijn explosief toegenomen. De overheid roept op tot meer acties om burgers meer te ondersteunen tot meer zelfredzaamheid.

In de 2 daagse WMOdule Versterken van de Financiële Zelfredzaamheid van R92 worden tools en handvatten aangereikt aan werkers in de financiële dienstverlening en in de hulpverlening, waarmee zij (financieel) kwetsbare mensen kunnen ondersteunen die financieel zelfredzamer willen worden. In deze workshop krijg je een idee wat de training inhoudt en hoe je met de IRB mensen kan versterken op het gebied van Financiën.

14) Herstellen ondanks de financiële ellende

Michael Kaptein, Ervaringsdeskundige bij GGz Friesland.

Vanuit doorleefde ervaring vertelt Michael Kaptein, kind van intergenerationele armoede, wat de impact is van armoede tijdens een verder al ingewikkeld genoeg herstelproces.

IRB & Behandeling

15) Yucelmethode

Mehmet Yucel, Ontwikkelaar en auteur Yucelmethode

De Yucelmethode houdt in dat de persoon, met steun van een tijdelijk ondersteuner, zijn eigen situatie bouwt met behulp van gekleurde blokken. Eerst kiest de persoon een balk die hemzelf of zijn probleem verbeeldt. Dan volgen ondersteunende en belastende factoren, die onder en op de balk in blokken worden weergegeven. In de praktijk blijkt het zelf bouwen van de situatie, het ervaren van eigenaarschap, het zelf zoeken naar oplossingen en het nemen van initiatief door de persoon enorm te stimuleren. De methode is bruikbaar bij verschillende doelgroepen. In de workshop wordt de theorie behandeld aan de hand van oefeningen met de blokken.

16) Peer Supported Open Dialogue: behandeling geworteld in de maatschappij

Martijn Kole, Projectleider POD team Houten/Manager Lister Academie bij Lister en Drs. Mascha Mos, Projectleider POD Houten/ Psychiater bij Altrecht

In deze workshop wordt ingegaan op peer supported open dialogue als werkwijze, welke ervaring er inmiddels mee is opgedaan, de dilemma's die wij tegen komen en we gaan een beetje oefenen met dialogische gespreksvoering en reflectie

17) Druk, Dwars of ADHD? – pas op je woorden!

Sanne te Meerman, AIO/Onderzoeker bij www.drukendwars.nl / Hanzehogeschool

In deze workshop gaan we kritisch kijken naar onderzoek m.b.t. druk/dwars/dromerig gedrag en gaan we met elkaar in gesprek over hoe onze taal ons voor de gek kan houden. Wat kun je wel en niet aan ouders/kinderen vertellen op basis van onderzoek zonder misverstanden te creëren en hoe doe je dat zonder te stigmatiseren?

18) Beter herstellen van je psychose en zelfsturing met zo min mogelijk medicatie

Dr. Lex Wunderink, Psychiater, hoofd afdeling Wetenschappelijk onderzoek en opleidingen GGZ Friesland.

Uit onderzoek van de spreker blijkt dat behandeling van een psychose met een zo laag mogelijke dosering medicatie de beste herstelkansen biedt; wat wel en wat niet kan, en het belang van zelfsturing komen hierbij aan bod.

IRB: borgen in de organisatie

19) Gewenste participatie uitkomsten van cliënten doelgerichter realiseren met behulp van leer- of zorgprogramma's gebaseerd op de IRB!

[Annemarie Zijlstra MRC, Directeur bij R92 en senior adviseur bij Cosis](#) en [Birgit Sporken MRC, Projectmanager bij R92 en Beleidsmedewerker bij MET ggz.](#)

Sturen op gewenste participatie uitkomsten is mogelijk. Zie jij binnen jouw werksituatie of instelling dat meerdere cliënten 'dezelfde soort' participatiewensen of doelen hebben? Of stellen financiers eisen stellen aan jouw organisatie waarbij jullie zorg moet leiden tot bepaalde participatie uitkomsten van cliënten? Of zou je graag meer resultaten willen aantonen van behaalde cliëntuitkomsten?

Dan kun je ervoor kiezen om als organisatie of team niet langer generalistische ondersteuning te bieden waarin vooral de zorg van alledag centraal staat. Je kunt participatie ondersteuning gaan bieden die zich enkel richt op gewenste cliënt en participatie uitkomsten. We laten praktijkvoorbeelden zien van: leerprogramma's (bijv. Op jezelf gaan wonen, WoonstART, Contacten, blijven studeren) en cursussen (woonvaardigheden leren, sociale contacten verbeteren). In deze workshop leer je hoe een basisformat van zo'n programmatische aanpak er uit ziet en maak je kennis met inspirerende concrete voorbeelden uit verschillende praktijken.

20) Een samenwerking tussen Stichting Rehabilitatie '92 en Antes. Het nieuwe IRB-basismateriaal (pilot)

[Venu Nieuwenhuizen MRC, Programmamanager herstelgerichte ontwikkeling bij Antes](#) en [docent bij R92](#)

In deze interactieve workshop bespreken we het recent vernieuwde IRB-basismateriaal dat bij Antes op alle langdurige intensieve zorgafdelingen wordt geïmplementeerd. Uitgangspunten bij het ontwikkelen van het materiaal waren: toegankelijk (geen vaktermen), overzichtelijk (minder werkbladen), fris (nieuwe lay-out), compact (2-daagse training i.p.v. 3), vernieuwend (andere opbouw, werkbladen in de ik-vorm, te integreren met IRB in beeld, meer nadruk op vergroten van zelfinzicht en inzetten eigen kracht).

IRB & Onderzoek

21) Participatie onder de loep

In deze workshop pitchten medewerkers van 4 grote onderzoeken hun onderzoek en is er ruimte voor vragen.

- **(Kosten)effectiviteit van de Individuele Rehabilitatiebenadering op het gebied van maatschappelijke participatie**

[Drs. Sarita Sanchez, Promovenda bij Altrecht GGZ / Psytrek.](#)

Mensen met ernstige psychiatrische aandoeningen ervaren veel problemen mb.t. maatschappelijke participatie. De individuele rehabilitatiebenadering is in eerder onderzoek effectief gebleken om mensen met EPA te ondersteunen bij het behalen van doelen op diverse levensgebieden. Binnen dit onderzoek is onderzocht of de IRB ook effectief is op het gebied van maatschappelijke participatie. Daarnaast is onderzocht of de IRB ook een kosteneffectieve methode is om mensen met EPA te ondersteunen bij participatiewensen.

- **Victoria: Slachtofferschap als barrière voor sociale participatie**

[Wendy Albers MSc, Promovenda bij Tranzo – Tilburg University](#) & [Dr. Yolanda Nijssen, Onderzoeker / ROM-coördinator bij Dijk en Duin / Lucertis / Parnassia Academie.](#)

Mensen met ernstige psychische aandoeningen ervaren meer slachtofferschap en tegenslagen bij sociale participatie dan de rest van de bevolking. Daarnaast ervaren ze ook veel vaker stigmatisering en discriminatie. Met FACT teams, ervaringsdeskundigen, onderzoekers en andere experts is een gespreksmodule ontwikkeld voor hulpverleners in FACT teams om de aandacht voor slachtofferschap in de breedste zin van het woord te bevorderen. Dit doen we samen met Stichting Rehab 92, Tranzo (Tilburg University), GGzE en Dijk & Duin. Doel van de gespreksmodule is dat er naast meer erkenning ook meer bewustwording en begrip ontstaat tussen cliënten en hulpverleners voor deze tegenslagen. Daarbij is in Victoria het doel gesteld dat meer aandacht voor slachtofferschap moet leiden tot meer participatie en herstel.

- **Vertel ik het wel of vertel ik het niet.**

[Franca Hiddink MRC, Medewerker lectoraat Rehabilitatie bij Hanzehogeschool Groningen.](#)

Veel jongeren met psychische problemen worstelen met de vraag of ze wel of geen openheid willen geven over deze problemen op school of stage. Er is onderzoek gedaan naar het gebruik van het openheid-instrument, genaamd 'Vertel ik het wel of vertel ik het niet'. U hoort meer over het project en de resultaten.

- **Interventie 'Dit Ben Ik' – een reis door je leven op weg naar persoonlijk herstel**
[Tessa Jonker Msc, Junior-Onderzoeker & Heleen Wadman Bsc, Ervaringswerker, beiden werkzaam bij Lentis.](#)

Wanneer je langdurig verblijft in een GGZ instelling kan het zijn dat je kenmerken en kwaliteiten van jezelf vergeet. Dit Ben Ik gaat op ontdekkingsreis door het levensverhaal om samen talenten, eigenschappen en kenmerken te (her) ontdekken om de identiteit weer meer kleur te geven. Op basis van ervaringen uit de triade (cliënten, familie en professionals) ervaart u de kracht van Dit Ben Ik voor persoonlijk herstel.

Programma

IRB-congres 'Maatschappelijk herstel is een kunst'

Datum: Maandag 1 oktober 2018

Locatie: Rondon Utrecht (nadere informatie volgt)

9.30 – 10.00 Ontvangst met koffie

10.00 – 10.10 Opening door de dagvoorzitter

[Annemarie Zijlstra](#)

Directeur Stichting Rehabilitatie '92

10.10 – 10.35 [Jeroen Kloet](#)

Psychiater en zelf kampend met een psychische kwetsbaarheid
Het belang van verbinding tussen hulpverlener en cliënt en hoe zelfonthulling daarin een rol kan spelen.

10.35 – 11.00 [Lara de Brito](#)

Wethouder Gemeente Wageningen
Maatschappelijk herstel en de rol van de gemeente; Eigen regie in de praktijk

11.00 – 11.20 Koffiepauze

11.20 – 12.35 [Workshopronde 1](#)

12.35 – 13.35 Lunchpauze

13.35 – 14.00 [Nadja Jungmann](#)

Lector Schulden en Incasso aan de Hogeschool Utrecht
De fnuikende werking van aanhoudende geldstress

14.00 – 14:25 [Erik Dannenberg](#)

Voorzitter Divosa
Een beschermd thuis: voorwaarden voor sociale inclusie van mensen in een kwetsbare positie

14:25 – 14:45 Pauze

14.45 – 16.00 [Workshopronde 2](#)

16.00 – 17.00 Afsluitend hapje en drankje

Informatie

Datum en locatie

Het congres wordt gehouden op maandag 1 oktober van 10.00 tot 17.00 uur. Locatie is nog onbekend, maar zal rondom Utrecht liggen. Ontvangst met koffie en thee is vanaf 09.30 uur.

Kosten

Deelnemerkosten € 299,- per persoon (incl. consumpties en lunch).

R92 kent een speciaal tarief voor: Studenten, cliënten en organisaties met meer dan 20 congres deelnemers. Vraag naar de voorwaarden.

Aanmelding

Je kunt je tot 14 september direct online aanmelden via onze website: www.R92.nl. Je ontvangt per mail de definitieve bevestiging van jouw deelname. Uiterlijk een week voor het congres ontvang je een mail met daarin de laatste informatie.

Workshopindeling

Er zijn 2 workshoprondes. Op het inschrijfformulier geef je jouw 4 workshopkeuzes aan. Het streven is om je in te delen in de eerste twee workshops van jouw keuze. De indeling wordt bij binnenkomst bekend gemaakt. Toewijzing gaat op binnenkomst van aanmelding.

Betaling deelnamekosten

Na de bevestiging zal de factuur worden verzonden. Bij afmelding na 1 september 2018 vervalt het recht op teruggave van de deelnamekosten. Je kunt wel een plaatsvervanger opgeven.

Accreditatie

Accreditatie wordt aangevraagd bij het Kwaliteitsregister voor Verpleegkundigen & Verzorgenden, verpleegkundig specialisten en het Registerplein (Maatschappelijk werkers). Eventueel andere beroepsverenigingen bij voldoende verzoeken.

R92
Bilderdijklaan 118
3723 DG Bilthoven
030-2145002

Mail: info@rehabilitatie92.nl
www.R92.nl
*R92 is CRKBO geaccrediteerd en
derhalve niet BTW-plichtig*

1 oktober 2018

2-jaarlijks R92 Congres:

**Direct online
aanmelden via:
www.R92.nl**

